

Vlaamse Regering

Kabinet van Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Binnenland, Steden- en Plattelandsbeleid, Samenleven, Integratie en Inburgering, Bestuurszaken, Sociale Economie en Zeevisserij
T 02 552 68 00
kabinet.crevits@vlaanderen.be

De heer Raf Van Gestel
Commissievoorzitter
Commissie voor Binnenlands Bestuur en Inburgering
Vlaams Parlement
Leuvenseweg 86
1000 Brussel

uw bericht van 15/01/2025	uw kenmerk 25 - 0148	ons kenmerk	bijlagen
vragen naar/e-mail		telefoonnummer	datum

Betreft: Verzoekschrift over de verplichte taaltest Nederlands voor sollicitanten bij de Vlaamse overheid met een diploma behaald in een andere taal

Geachte Commissievoorzitter,

De Commissie voor Binnenlands Bestuur en Inburgering nam op 14 januari 2025 het verzoekschrift over de verplichte taaltest Nederlands voor sollicitanten bij de Vlaamse overheid met een diploma behaald in een andere taal in behandeling. Conform artikel 101, 7 van het Reglement van het Vlaams Parlement besliste de Commissie om het verzoekschrift naar de Vlaamse Regering te verwijzen met het verzoek omtrent de inhoud ervan uitleg te verstrekken. De Commissie vraagt het antwoord van de Vlaamse Regering te kennen tegen 28 februari 2025.

Hierbij bezorg ik u een analyse van de toepasselijke taalwetgeving en mijn advies aan de Commissie.

Inhoud van het verzoekschrift

De verzoeker vraagt waarom de taalwetgeving vereist dat sollicitanten voor een mastervacature bij de Vlaamse overheid een verplichte taaltest moeten afleggen indien zij hun hoogst behaalde diploma in een andere taal hebben afgelegd terwijl zij moedertaalspreker zijn. De verzoeker stelt aan de kaak dat hij/zij als recent afgestudeerde Master in de Economie aan de KU Leuven verplicht wordt een taaltest af te leggen vooraleer te mogen solliciteren voor een masterfunctie bij de Vlaamse overheid. De verzoeker haalt aan dat hij/zij geboren en getogen is in Leuven en in het Nederlands is opgevoed. De verzoeker heeft zowel in het lager als het secundair onderwijs altijd in het Nederlands les gekregen, en heeft een Bachelor in de Economie in het Nederlands behaald. De verzoeker haalt aan dat hij/zij een masteropleiding van één jaar in het Engels volgde wegens het ontbreken van een volwaardig Nederlandstalig programma. De verzoeker haalt aan dat hij/zij door de taalwetgeving nu

negatieve gevolgen ondervindt van die keuze in vergelijking met studiegenoten die het laatste jaar wél in het Nederlands aflegden.

Toepasselijke taalwetgeving

Op basis van artikel 36 § 3 van de Gewone Wet tot Hervorming van de Instellingen van 9 augustus 1980 (hierna: GWHI) is een bewijs van kennis van het Nederlands noodzakelijk voor indiensttreding bij de Vlaamse overheid. Dit geldt niet alleen voor de diensten van de Vlaamse overheid (hierna: DVO) waarop het Vlaams Personeelsstatuut van 13 januari 2006 (hierna: VPS) van toepassing is, maar ook voor Vlaamse openbare instellingen die niet behoren tot de Vlaamse administratie zoals de Watergroep en de VRT.

De wetten van 18 juli 1966 op het gebruik van de talen in bestuurszaken (hierna: Bestuurstaalwet) zijn niet van toepassing op de gemeenschappen en gewesten, waarvan bij de totstandkoming van deze wetten nog geen sprake was. Daarom werd in de GWHI een aantal bepalingen uit de Bestuurstaalwet van toepassing gemaakt op het personeel van de gemeenschappen en gewesten en kreeg een aantal andere bepalingen uit de Bestuurstaalwet daarin een equivalent voor dat personeel.

Op basis van artikel 15 § 1 van de Bestuurstaalwet kan een kandidaat-personeelslid het bewijs van taalkennis slechts op twee manieren leveren:

- via een Nederlandstalig diploma op minstens het niveau van de betrekking;
- via het slagen voor een taalexamen 'artikel 7'.

Artikel 7 van het Koninklijk besluit van 8 maart 2001 tot vaststelling van de voorwaarden voor het uitreiken van de bewijzen omtrent de taalkennis voorgeschreven bij artikel 53 van de Bestuurstaalwet bepaalt de aard en het peil van de taalexamens. Het taalexamen stelt vast of de kandidaat een taalbeheersing heeft die te vergelijken is met het verwachte niveau van houders van de overeenkomstige diploma's behaald in die taal.

Vandaag is op basis van artikel 43 van de GWHI en artikel 2 van het KB van 8 maart 2001 enkel de FOD BOSA (Werkenvoor.be, het vroegere Selor) bevoegd om het taalexamen af te nemen bij de diensten van de Vlaamse overheid en de Vlaamse openbare instellingen.

Voor de lokale besturen in het Nederlandstalige taalgebied heeft de Vlaamse decreetgever in 2011 het monopolie van Werkenvoor.be opgeheven (decreet van 18 november 2011 tot regeling van het bewijs van taalkennis, vereist door de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966).

Hierdoor kan de Vlaamse Regering voor de gemeenten, de autonome gemeentebedrijven, de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, de autonome verzorgingsinstellingen, de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden (verenigingen van gemeenten en welzijnsverenigingen) en de vijf Vlaamse provincies en hun provinciebedrijven zelf een instantie aanduiden voor het testen van de taalkennis. Uitzondering hierop zijn de 12 faciliteitengemeenten en OCMW's, waarvoor enkel de federale wetgever bevoegd is op basis van artikel 129, §2, van de Grondwet.

In 2011 oordeelde de afdeling Wetgeving van de Raad van State (Adv. RvS 24 mei 2011, nr.49.490/AV, 10) dat de Vlaamse decreetgever niet bevoegd was om het monopolie van Werkenvoor.be op te heffen voor alle diensten van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest, waardoor een globale regeling voor de Vlaamse overheid uitbleef.

Advies aan de commissie

Op basis van deze lezing van de regelgeving en de praktijk die het met zich meebrengt, stel ik vast dat het monopolie van de federale overheid (Werkenvoor.be/ Selor) voor onze Vlaamse aanwervingen problematisch is en niet meer van deze tijd is.

- de Vlaamse overheid kan zelf niet bepalen welke testen nodig zijn voor welk niveau;
- het is onmogelijk om andere instanties de taaltesten te laten afnemen, waardoor kandidaten afhankelijk zijn van het beperkte federale aanbod. Dat aanbod moet een deelnemer zelf opvolgen op de federale website. Er is geen verwittigingsmechanisme;
- het slaagpercentage voor deze testen zou laag liggen. Slaagt een deelnemer niet, dan geldt een wachtermijn van 3 maanden vooraleer hij opnieuw kan deelnemen. Spellingsfouten zouden de score sterk beïnvloeden.

Taaltesten maken deel uit van onze bestuurstaalwetgeving. De vereiste norm moet correct toegepast worden, maar het moet ook praktisch haalbaar zijn. De huidige manier van werken heeft tot gevolg dat de Vlaamse overheid mogelijk goede kandidaten verliest omdat ze niet slagen voor de testen of zelfs niet bereid zijn om deze testen af te leggen.

Mijn ambitie is om de administratieve lasten binnen HR-processen zo laag mogelijk te houden. Daarom wil ik drempels bij sollicitaties voor de Vlaamse overheid zoveel mogelijk wegnemen. Zoals vermeld in mijn beleidsnota *Bestuurszaken en Audit Vlaamse Overheid 2024-2029*, werk ik aan een flexibeler systeem om taalkennis te testen, zonder afbreuk te doen aan de taalkennisvereisten. Ik wil het monopolie van de federale overheid op taaltesten hervormen. Mijn doel is om zelf te bepalen welke taaltesten nodig zijn, deze zelf af te nemen en om alternatieve taalbewijzen te aanvaarden. Dit verzoekschrift benadrukt de noodzaak hiervan. Ik zal daarom de nodige stappen ondernemen en in overleg gaan met de federale overheid. Ik zal er evenwel te allen tijde op toezien dat het hoge niveau van de kennis van het Nederlands gewaarborgd blijft.

Met vriendelijke groeten,

Hilde Crevits

Vlaams minister van Binnenland, Steden- en Plattelandsbeleid, Samenleven, Integratie en Inburgering, Bestuurszaken, Sociale Economie en Zeevisserij